

paroplavební, ať jednotlivě neb společně používajíce úředníků vlastních neb jiných plnomocníků a nepřekročující při tom meze svého oprávnění, není potřebí zvláštní koncese.

II. Uchazeči o udělení koncese ku provozování podniku cestovního musí splniti jednak veškeré podmínky pro dosažení živnosti koncesované předepsané (§§ 22 a 23 živ. ř.), jednak vykázati musí dostatečné vzdělání všeobecné a obchodní, pokud toho ku provozování podobných podniků jest zapotřebí.

III. Koncesi udílí politický úřad zemský dohodnuv se s příslušnou obchodní a živnostenskou komorou. Při udělení koncese přihlížeti jest k tomu, zdali takového podniku skutečně jest zapotřebí. Listina koncesní obsahujž veškerá jednání, ku kterýmž koncesionář jest oprávněn.

IV. Koncese podniku cestovního zahrnovati v sobě může tato oprávnění:

1. Vydávání lístků jízdních po železnicích tu- i cizozemských, a sice lístků jednoduchých, pro jízdy tam i zpět, jízdy okružní a p.;
2. vydávání poukázek na místa v lůžkových železničních vozech;
3. vydávání jízdních lístků a poukázek kajutových pro tuzemské i cizozemské podniky paroplavební do všech přístavů a míst pobřežních s omezeními platícími ve příčině vystěhovalců;
4. pořádání společenských a zábavních jízd a vlaků zábavních;
5. výprava zavazadel cestovních a zboží expresního;
6. vydávání poukázek na hotely;
7. zprostředkování pojištění proti úrazu na cestě u ústavů, které jsou oprávněny v tuzemsku takové pojišťovací obchody provozovati.

V. Vydávání lístků pro jízdu v mezípalubí na všech cizozemských parnicích, které vystěhovalce dopravují podnikům cestovním dovoleno není, a jest jim též zakázáno vystěhovalce sháněti neb jakkolivěk vystěhovalectví podporovati. Provozování obchodů vystěhovaleckých bez úředního povolení, svádění k vystěhování a nešetření příslušných nařízení tresce se nyní jako přestupek (vězením od 8 dnů do 6 měs.), po případě jako přečin (tuhým vězením od 6 měs. do 2 i 3 let a pokutou až do 2000 zl. (i 4000 zl.) (zák. ze dne 21. ledna 1897 č. 27 ř. z.).

Podniky hudební tvoří odvětví živnostenské, při kterém osoba nějaká nebo více osob dohromady provádí veřejné hudební produkce nebo po živnostensku se zaměstnávají hudbou při veřejných zábavách a představeních jakéhokoli druhu.

I. Právo živnostenské.

Podniky hudební nespádají jakožto odvětví veřejných zábav zpravidla pod ustanovení řádu živnostenského (čl. V. ad lit. o vyhl. pat. k živn. ř.). Leč má-li na sobě nějaký podnik hudební známky řádem živnostenským pro každou živnost určené, zvláště: samostatné provozování se stálým sídlem, jak tomu jest u stálých hudebních kapel, jest zaměstnání takové volnou živností, kterou posuzovati sluší podle ustanovení řádu živnostenského a kterou ohlásiti dlužno u příslušného úřadu živnostenského (výn. min. sprav. ze dne 20. února 1889 č. 15924). Avšak ustanovení řádu živnostenského nevztahují se na kapely vojenské a kapelníky vojenské, byť i po živnostensku ve svém stanovišti provozovali hudební produkce (výn. min. sprav. ze dne 4. února 1894 č. 2464). Již nařízení vládní ze dne 10. května 1828 č. 12729 zák. prov. pro Hor. Rakousy označuje jednotlivé členy hudební kapely jakožto pomocníky. Při podnicích hudebních

kapel se stálým sídlem jest tedy podnikatel majitelem živnosti a členové kapely živnostenským pomocnictvem.

II. Všechny ostatní způsoby hudebních podniků nespádají pod ustanovení řádu živnostenského a musí vymoci si hudebních licencí nařízených dosud platnými staršími předpisy. Sem náležejí obzvláště:

1. Kočující hudebníci t. j. ti, jež cestující více okresy nebo celou zemi korunní nebo více zeměmi korunními, živí se produkcemi hudebními; tito vymoci si musí povolení zemských úřadů a koncesi pro určitý okres u okresních úřadů (výn. dolnorak. místodrž. ze dne 29. prosince 1851 č. 30224). Úřady tyto zkouší jich doklady a povolují jim čas a místo ku produkcím, nebo mohou jim zcela zapověditi produkce z ohledů policejních na tom či onom místě (dek. vlád. dolnorak. ze dne 5. června 1841). Při tom má se nyní dbáti zásady, že dlužno co nejvíce obmezovati licence pro kočující hudebníky, jich vůbec neudíliti osobám, které mohou si zabezpečiti živobytí jiným řádným zaměstnáním a že radno koncesi uděliti pro celou zemi korunní jen takovým uchazečům, kteří vyznají se v hudbě měrou pro zamýšlenou živnost dostatečnou. Licence pro potulné hudebníky mohou politické úřady okresní uděliti jen na délku jednoho roku. Vždy má se přesně vyznačiti, pro který okres bylo dáno povolení, a udělená povolení mají platnost pro jiný okres korunní země jen, bylo-li toto opatřeno visem dotyčného úřadu politického resp. policejního úřadu zeměpanského (výn. ze dne 14. prosince 1855 č. 2598).

2. Poměry pěvců národních upraveny jsou pro policejní obvod vídeňský výn. místodrž. ze dne 29. prosince 1851 č. 30225, pro Štýrsko vyhláš. místodrž. ze dne 21. března 1875 č. 18 z. z. a ze dne 27. dubna 1877 č. 13 z. z., pro Krajinu vyhl. místodrž. ze dne 16. května 1878 č. 8 z. z. Podle těchto nařízení jest oprávnění, živiti se jako člen t. zv. společnosti pěvců národních nebo harfenistů vázáno na určitou licenci. Takové licence bývají udílěny zpravidla jen bezúhonným osobám a to jen takovým, které k jiné živnosti úplně jsou nezpůsobilými nebo toliko v míře skrovné způsobilými jsou, a které mají jisté hudební a jinaké vzdělání. Takovému podniku musí státi v čele určitá osoba úřadu zvláště zodpovědná, kteráž předložiti musí program s udáním místnosti příslušnému úřadu (v Praze policejnímu ředitelství) ku schválení. Každá úchylnka od schváleného programu nebo textů trestá se na správci a provinilém členu; při produkcích těch vystříhati jest se všemu, co by porušiti mohlo veřejný řád, mravnost nebo náboženství. Produkce smějí se pořádati jen ve veřejných hostincích a zpravidla do 11. hodiny noční. Licence udílejí se na dobu jednoho roku a mohou pak opětně býti (na rok) prodlouženy.

3. Zpěvní síně mají potřebí dvojí koncese: pro podnikatele a pro vlastníka dotyčné místnosti. Prvou udílí zemský úřad, druhou úřad policejní. Kdo chce zříditi resp. řídit zpěvní síň, musí za účelem nabytí koncese předložiti průkaz rakouského státního občanství, svéprávnosti a bezúhonnosti. Koncese pomíjí, nebylo-li jí použito během jednoho roku. Podnikatelé zpěvních síní jsou oprávněni dávatí hry se zpěvy, frašky, žerty se zpěvem a s použitím dekorací (roz. ze dne 31. prosince 1867 č. 5881).

4. Udělení licencí k hudbám tanečním přísluší zeměpanským úřadům policejním (kde tyto sídlo mají), na jiných místech přináležejí udělení licencí obcím (roz. stát. m. ze dne 18. ledna 1865 č. 319). Tyto licence udílí se zpravidla majitelům živností hostinských, kteří zodpovědni jsou za

udržení veřejného pokoje a pořádku, za každé porušení veřejného řádu a za zapravení poplatků s tím spojených.

5. Hudebníci žebraví (viz tento čl.).

III. Taxy (daň hudební, hudebné).

Za každé povolení ku tanečním hudbám a plesům zapraviti jest v některých zemích zvláštní taxu (hudebné); pro některá provinciální města stanoveny jsou taxy zvláštní. Trvá-li hudba po 2 nebo více dní, zapraviti nutno poplatek dvojnásob a za tolik dní, po kolik zábava taneční trvá (nař. vlády dolnorak. ze dne 14. listopadu 1838 č. 64671). K zaplacení všeobecného hudebného závázán jest každý vlastník nebo pachtýř hostince, vinárny, pivního výčepu nebo hospody, chce-li odbývat taneční zábavy při svatbách, křtech, posvíceních, veřejných hrách, při májových slavnostech, obžinkách a vinobraní a po dobu masopustní o hudebních nástrojích tak či onak jmenovaných (II. oddíl nejvyš. pat. o hudebném ze dne 7. ledna 1708). Mezi zemskými zákony nejnovějším jest zemský zákon pro král. České ze dne 20. července 1894 č. 24 z. z., kterýž obsahuje tato hlavní ustanovení: Za odbývání zábav hudebních a tanečních vybírá se do domestikálního fondu král. Českého všeobecná a zvláštní dávka hudební. Všeobecnou dávku platiti musí každý hostinský, který odbývá nebo dá odbývat hudební nebo taneční zábavy při provozování živnosti hostinské nebo šenkéřské během jednoho roku. Zvláštní dávku zapraviti jest hostinským kromě všeobecné dávky za každou jednotlivou taneční zábavu pořádanou se vstupným; všechny ostatní osoby (spolky) zapraviti musí dávku tu za každou jednotlivou taneční zábavu pořádanou se vstupným nebo bez vstupného. Zvláštní dávka tato řídí se dle počtu hudebníků při každé taneční zábavě spolupůsobících. Odbývání tanečních zábav ohlásiti jest představenému obce (v Praze policejnímu ředitelství, v pražském policejním obvodu policejním komisařství, v Liberci magistrátu) a spolu zapraviti se musí hudebné. Hudebné promlčuje se po 5 letech jako státní dávky ve smyslu ustanovení zák. ze dne 18. března 1878 č. 31 ř. z.

IV. Poplatky.

Dle pol. s. 43, lit. b) č. 2 popl. z. podléhají poplatku 1 zl. žádosti za odbývání jednotlivých výdělkových jednání, zvláštního oprávnění vyžadujících a za vstupné pořádaných jako: odbývání veřejných tanečních zábav, otevření hostinců, výčepů a kaváren přes policejní hodinu atd. Podle poznámky k b) 1 a 2 této sazby může býti podána žádost i ústně bez sepsání protokolu a kolkem naložiti pak jest způsobem naznačeným v § 8 prováděcího předpisu. V položce s. 7 g zák. ze dne 9. února 1859 podrobeny jsou témuž poplatku dále ony zvláštní listiny, které úřady vyhotoví vedle vyřízení úředního stran rozhodnutí o podané žádosti a kteréžto listiny obsahují udělená oprávnění nebo výsady nezakládající se na titulu občanského práva. Dle výn. min. fin. ze dne 5. ledna 1868 č. 48667 lze vytknutý rozdíl »placeného vstupného« (položka 43, lit. b) č. 2) vztahovati jen na výstavu zvláštností, gymnastických nebo divadelních představení, koncertů atd. a rozdíl tento nemá významu při posuzování otázky o kolkování žádostí o licence k odbývání veřejných tanečních zábav. Podrobeny jsou tedy všechny žádosti o licence ku pořádání veřejných zábav tanečních bez rozdílu, odbývají-li se se vstupným či bez něho, kolku pro podání a listiny určenému výnosem min. fin. ze dne 30. června 1867 č. 21025. Žádá-li se současně za povolení taneční zábavy a otevření ho-

stince přes hodinu policejní; zapraviti jest za žádost tu ve smyslu § 33 zák. ze dne 9. února 1850 poplatek jednoho zlatého jenom jednou; podobně i při licenci jest poplatek jednoho zlatého toliko, byť v licenci obojí žádosti zároveň se vyhovovalo (§ 33 zák. popl.). Vzhledem k tomu a k položce s. 43, lit. b) č. 2 zák. ze dne 13. října 1862 č. 89 ř. z. a pak vzhledem k té okolnosti, že odbývání každé jednotlivé zábavy taneční jeví se býti živnostenským jednáním vyhledávajícím zvláštního úředního povolení, podléhají žádosti o povolení tanečních zábav resp. o licence zábav tanečních pro více dní jednozlatovému kolku za každý den, na který bylo o pořádání žádáno nebo povolení dáno (výnos zem. fin. řed. v Praze ze dne 20. června 1869, časop. Zeitschr. f. Verw. z r. 1869 č. 37 str. 147).

Podniky pohřební.

Podniky pohřební náležejí k živnostem koncesovaným.

I. Provozování této živnosti upraveno jest nařízením min. obch. a min. vnitra ze dne 30. prosince 1885 č. 13 ř. z.; podstatná ustanovení tohoto nařízení jsou: ti, kdož ucházejí se o takovou živnost, mají se vykázati dostatečným všeobecným vzděláním potřebným ku provozování živnosti a splniti mimo to podmínky pro dosažení živností vůbec předepsané. Při propůjčení této živnosti třeba míti na zřeteli místní poměry.

II. Objem oprávnění při podnicích pohřebních může se odnáseti:

1. Ku sprostředkování předmětů, prací a osobních služeb při vystavení mrtvoly, při slavnostech pohřebních, při průvodech a při pohřbu;

2. ku pořízení potřebných předmětů a ku výkonu žádoucích prací a osobních služeb, pokud činnosti tyto nenáleží v obor některé zvláštní koncesované nebo řemeslné živnosti. Ti, kdož ucházejí se o koncesi ku provozování podniku pohřebního, musí dopodrobna ve své žádosti uvést, jak dalece chtějí se v podniku svém zabývati sprostředkováním, pořizováním, výkonem prací a služeb nezbytných k vystavení mrtvoly, k slavnostem pohřebním, k průvodům pohřebním a ku pohřbu samému.

III. Příslušné úřady.

Koncesi ku provozování podniku pohřebního udílí politický úřad zemský. Chce-li podnikatel prováděti řemeslná opatření spadající v obvod oprávnění živnosti koncesované nebo řemeslné, má si k tomu vymoci žádoucí koncesi, pokud se týká, dovolení ku provozování dotyčného podniku na základě průkazu schopnosti (způsobilosti); chce-li však živnost provozovati po továrnicku, musí ji ohlásiti u živnostenského úřadu. Prve než podnikatel počne živnost provozovati, musí předložiti živnostenskému úřadu I. stolice sazbu poplatkovou ve 3 exemplářích k vidování a rovněž i tehdy, když zamýšlí živnost svou změnit. V obchodní jeho místnosti vyvěšen býti musí na místě nápadném jeden exemplář sazby poplatkové, jehož se musí podnikatel přesně držeti při provozování živnosti své.

IV. Dobrozdání komor obchodních a živnostenských:

Podniky pohřební jakožto takové nebyly doposud oprávněny ku dopravě osob pozůstalých po zemřelém, bylož jim pouze dovoleno, aby sprostředkovaly objednání povozů a omnibusů k naznačenému účelu. Citovaným nař. zařaděny podniky pohřební mezi živnosti koncesované a v § 3 sub lit. b) vysloveno, že se »objem oprávnění podniku pohřebního odnáseti může ku pořizování předmětů potřebných a ku výkonu prací a služeb osobních, pokud pořizování toto a výkony ty nespádají v objem oprávnění